

Polgármesteri Hivatal
9142 Rábapatona, Kossuth Lajos u. 18.

Az egészséges munkavégzés követelményei megvalósításának módja*

Rábapatona, 2016. január 27.

**3/2002. (II. 8.) SZCSM–EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről*

Az egészséges munkavégzés követelményei megvalósításának módja

Az egészséges munkavégzés követelményei megvalósítása érdekében a Polgármesteri Hivatal (9142 Rábapatona, Kossuth Lajos u. 18.) és a Rábapatona Község Önkormányzata (9142 Rábapatona, Kossuth Lajos u. 18.) munkahelyeire vonatkozóan az alábbiakat rendelem el:

1. A munkáltató általános kötelezettségei. A munkáltató felelős azért, hogy
 - 1.1. A munkahelynek minősülő épületek, építmények a használatuk jellegének megfelelő szerkezetűek és szilárdságúak legyenek;
 - 1.2. Olyan villamos berendezéseket alkalmazzon, amelyek nem okoznak tűz- vagy robbanásveszélyt;
 - 1.3. A munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védve legyenek a közvetlen vagy közvetett érintés okozta villamos baleseti veszélyekkel szemben;
 - 1.4. Az anyagok és a védőberendezések a feszültségre, a munkavégzési körülményekre és a villamos berendezéseket használó munkavállalók szakképzettségére figyelemmel kerüljenek megválasztásra.
 - 1.5. A munkáltató köteles biztosítani, hogy a munkahelyeket, a munkaeszközöket, illetve a felszereléseket és berendezéseket a higiénés követelményeknek megfelelően rendszeresen takarítsák és tisztítsák. Ennek keretében gondoskodnia kell a rovarok és rágcsálók szükség szerinti irtásáról; a zárt téri munkahelyek rendszeres, a használatnak megfelelő gyakoriságban történő takarításáról,
 - 1.6. A munkáltató köteles gondoskodni
 - 1.6.1. A munkahely, a munkaeszközök, a felszerelések és a berendezések rendszeres és folyamatos műszaki karbantartásáról, a munkavállalók biztonságára vagy egészségére veszélyt jelenthető hibák lehető legrövidebb időn belüli elhárításáról;
 - 1.6.2. A veszélyek elhárítására, illetve jelzésére szolgáló biztonsági berendezések, eszközök rendszeres karbantartásáról, működésének ellenőrzéséről;
 - 1.6.3. A mentés, illetve a menekülés céljára szolgáló eszközök könnyen hozzáférhető helyen és üzemképes állapotban tartásáról;
 - 1.6.4. Arról, hogy a munkavállalók, illetve munkavédelmi képviselőik előzetes tájékoztatást kapjanak a munkahelyre vonatkozó valamennyi tervezett munkavédelmi intézkedésről;
 - 1.6.5. Arról, hogy a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi érdekképviselőkkel a munkavállalók egészségére és biztonságára kiható döntések előkészítése során tanácskozzanak;
2. Menekülési utak és vészkijáratok
 - 2.1. A menekülési utakat és a vészkijáratokat szabadon kell hagyni, azoknak a lehető legrövidebb úton a szabadba vagy valamely biztonságos területre kell vezetniük. A menekülési utakat és a vészkijáratokat úgy kell kialakítani, megjelölni, és olyan állapotban kell tartani, hogy azokon a munkavállalók gyorsan és biztonságosan el tudják hagyni a munkahelyeiket, illetve szükség esetén gyorsan kimenthetők legyenek.

- 2.2.A vészkijáratok és a hozzájuk vezető útvonalak számát, méretét, illetve kialakításukat a munkahelyek igénybevételétől, felszereltségétől és méreteitől függően, az ott tartózkodó személyek legnagyobb létszámából kiindulva kell a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak alapján megtervezni.
- 2.3.Csak kifelé, a menekülés irányába nyitható vészkijáratok alkalmazhatók. A vészkijáratokat nem szabad úgy lezárni vagy rögzíteni, hogy azokat vészhelyzetben ne lehessen használni.
- 2.4.A vészkijáratok útvonalakat és kijáratokat a vonatkozó jogszabályban meghatározott módon kell jelzésekkel ellátni.
- 2.5.A vészkijáratok ajtókat nem szabad kulcsra zárni. A vészkijáratok útvonalakat és kijáratokat, valamint a hozzájuk vezető közlekedési útvonalakat és ajtókat szabadon kell hagyni, hogy azok bármikor akadálytalanul használhatók legyenek.
- 2.6.A vészkijáratok útvonalakat és ajtókat olyan vészvilágítással kell ellátni, amely áramkimaradás esetén is működőképes és a szükséges megvilágítást biztosítja.
3. Tűzjelzés és tűzoltás
 - 3.1.Az épületek méretétől és használatától, a bennük lévő berendezésektől, felszereléstől, az ott lévő anyagok fizikai és vegyi tulajdonságaitól, valamint az ott tartózkodó személyek lehetséges legnagyobb számától függően a munkahelyeket tűz oltására alkalmas készülékkel, illetve külön jogszabályok szerint tűzérzékelő, jelző- és riasztóberendezéssel, rendszerrel kell ellátni.
 - 3.2.Nem automatikus, egyszerűen használható tűzoltó készülékeket kell alkalmazni, amelyeket úgy kell elhelyezni, hogy könnyen hozzáférhetőek legyenek. A készülékek elhelyezésére a vonatkozó jogszabály szerinti jelzésekkel kell utalni.
4. Munkahelyi hulladékkezelés
 - 4.1.A termelési (nem veszélyes) és települési (kommunális) szilárd hulladékot (szemetet) a munkahelyen elkülönítve kell gyűjteni és tárolni.
 - 4.2.A nem veszélyes, bomló, szerves anyagot tartalmazó, valamint a bűzös termelési hulladékot fedett, résmentes, mosható, fertőtleníthető, pormentes ürítést biztosító tartályban vagy konténerben kell gyűjteni.
 - 4.3.A gyűjtőtartályokat a munkahelyről az erre a célra kijelölt tárolóhelyre naponta be kell gyűjteni, és onnan rendszeresen, de legalább hetente kétszer el kell szállítani.
 - 4.4.A tárolóhelyen a hulladék nem szennyezheti a környezetet. A tárolóhely legyen tisztán tartható, rendelkezzen vízvételi és szennyvízkiöntő lehetőséggel, illetve szállító járművel történő megközelítési lehetőséggel.
 - 4.5.A 4.2. pont szerinti hulladék gyűjtésére szolgáló tartályokat naponta, a tárolóhelyeket, illetve környezetüket rendszeresen, de legalább hetente két alkalommal kell tisztítani és fertőtleníteni, illetve szükség szerint gondoskodni kell a rovarok, rágcsálók irtásáról.
5. Zárt munkahelyek szellőztetése
 - 5.1.A zárt munkahelyeken biztosítani kell az elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt, figyelembe véve az alkalmazott munkamódszereket és a munkavállalók fizikai megterhelését.

6. A helyiségek, terek hőmérséklete

6.1. A munkaterületeket befogadó helyiségek hőmérsékletének a munkavégzés teljes időtartama alatt, az emberi szervezet számára megfelelőnek kell lennie, figyelembe véve a munka jellegét és az ott dolgozó munkavállalók fizikai megterhelését.

6.2. A pihenőhelyeken, a különféle szolgálati feladatokat ellátó személyzet helyiségeiben, az egészségügyi létesítményekben, az étkezdékben és az elsősegélyhelyeken biztosítani kell az ilyen helyiségek rendeltetésének megfelelő hőmérsékletet.

6.3. Olyan ablakokat, tetőablakokat és üvegfalakat kell alkalmazni, amelyek a munka és a munkahely jellegének megfelelően kiküszöbölik az erős napsugárzás hatásait.

6.4. Zárt munkahelyeken a végzett munka jellegétől és az évszakoktól függően, a munka nehézségi fokát jellemző munkaenergia-forgalmat figyelembe véve, álló munkánál 1 m magasságban, ülő munkánál 0,5 m magasságban az 1. táblázat szerinti megfelelő hőmérsékletet (klímátényezőt) kell biztosítani.

1. táblázat

Megengedhető levegőkörnyezeti értékek				
A munka jellege	Hideg évszakban biztosítandó léghőmérséklet °C	Meleg évszakban biztosítandó		
		léghőmérséklet °C	effektív, illetve korrigált effektív hőmérséklet °C	maximálisan megengedhető effektív, illetve korrigált effektív hőmérséklet °C
Szellemi munka	20–22	21–24	20	31
Könnyű fizikai munka	18–20	19–21	19	31
Közepesen nehéz fizikai munka	14–18	17–19	15	29
Nehéz fizikai munka	12–14	15–17	13	27

6.5. Hőségriadó

6.5.1. A klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzése céljából munkaszervezési intézkedéseket kell tenni. Óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni, ha a munkahelyi klíma zárttéri munkahelyen a 24 °C (korrigált) effektív hőmérséklet [(K) EH] meghaladja.

6.5.2. A korrigált effektív hőmérséklet a munkahelyi levegőkörnyezet olyan komplex mutatószáma (klímaindex), amely az adott hely léghőmérsékletét, a levegő relatív nedvességtartalmát, a hősugárzást és a légsebességet veszi figyelembe.

6.5.3. Munkaszervezési intézkedések megtételével kell biztosítani, hogy a munkavégzés során rendszeresen beiktatásra kerüljön az előírt pihenőidő.

- 6.5.4. A pihenőidőt lehetőleg a környezethez képest hűvösebb, árnyékos helyen, megfelelő ülő alkalmatossággal ellátott körülmények között töltsék el a dolgozók.
- 6.5.5. Ahol nem áll rendelkezésre a pihenő idő eltöltésére a környezethez képest hűvösebb árnyékos hely, ott lehetőség szerint gondoskodjanak megfelelő árnyékolással (pl. sátorlapok alkalmazásával) ellátott hely kijelöléséről, megfelelő ülő alkalmassággal ellátva.
- 6.5.6. A védőitalt a dolgozók igénye szerinti mennyiségben kell biztosítani.
- 6.5.7. A fentiekben túlmenően a hőkimerülés, hóguta megelőzését egyéb eljárásokkal (a tarkót takaró fejevédő használata, hideg vizes arc-, és kézmosással történő hűsítő mosdás, stb.) biztosítani kell.
- 6.5.8. A tűző napon felmelegedett tárgyak, munkaeszközök érintéséből adódó balesetveszélyes helyzeteket meg kell előzni.
- 6.5.9. A hőségriadó szempontjából kritikusnak tekinthető időszakban (11-15 óra között) a balesetveszélyes és/magasban végzett munkáknál fokozott körültekintéssel kell eljárni. Szem előtt kell tartani az életkori sajátosságokat, valamint a szervezet alkalmazkodó képességét, az aktuális tűrő képességet.
- 6.5.10. Gondoskodni kell a munkahelyi elsősegélynyújtó helyek kijelöléséről, az elsősegélynyújtás feltételeiről - különös tekintettel a hőségből adódó rosszullétekre -, valamint az ezekre vonatkozó tájékoztatásról. A munkavállalók figyelmét fel kell hívni arra, hogy az esetlegesen előforduló panaszok (pl. fejfájás, szédülés, szemkáprázás, szomjúság, szapora szívverés) esetén a munkát azonnal hagyják abba és keressék fel a pihenőhelyet, szükség esetén igényeljék az elsősegélynyújtást, vagy az orvosi ellátást.
- 6.6. Fagyhullám
- 6.6.1. A klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzése céljából munkaszervezési intézkedéseket kell tenni. Óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni a hidegnek minősülő munkahelyeken.
- 6.6.2. A pihenőidő eltöltéséhez fűtött melegedő helyet/helyiséget kell biztosítani.
- 6.6.3. Tartósan fagypont alatti hőmérséklet esetén a szabadban munkát végző dolgozók részére hideg elleni védőruházatot - meleg biztonsági lábbeli, vattanadrág, vattakabát, meleg sapka, bélelt kesztyű - kell biztosítani, figyelembe véve a munkavédelmi szabályzat vonatkozó előírásait is.
- 6.6.4. Tartósan fagypont alatti hőmérséklet esetén a szabadtéri munkahelyen munkabiztonsági szempontból fontos figyelembe venni a jegesedés illetve a hó okozta csúszásveszélyt. Még a látszólag göröngyös felületek is csúszóssá válhatnak a göröngyökben lévő jég-, illetve az azokon lévő dér és hó miatt. A kéziszerszámok használatára is fokozott figyelmet kell fordítani. Újabb veszélyforrást jelenhet a fagyott munkaterület kiolvadása, az állékonyság kedvezőtlen alakulása.
- 6.6.5. Hidegnek minősülő munkahelyen - különösen fagypont alatti hőmérséklet esetén - nedves munkakörnyezetben fokozott figyelmet kell fordítani az esetlegesen átázott védőruházat azonnali cseréjére.

6.7. Melegítőital juttatás

- 6.7.1. Melegítőitalra jogosultak a fizikai dolgozók-, továbbá mindazon dolgozók akik – akár csak ideiglenesen is – hidegnek minősülő munkahelyen végzik munkájukat.
- 6.7.2. A munkahely hidegnek minősül, ha a várható napi középhőmérséklet a munkaidő 50%-nál hosszabb időtartamban, szabadtéri munkahelyen a +4 °C-ot, illetve zárttéri munkahelyen a +10 °C-ot nem éri el.
- 6.7.3. A melegítő-, és a védőital juttatás pénzben nem váltható meg.
- 6.7.4. A dolgozók részére melegítőitalként +50 °C hőmérsékletű teát kell szolgáltatni. A tea ízesítéséhez cukrot-, illetve megfelelő édesítőszerrel kell biztosítani.
- 6.7.5. A melegítő-, és a védőital elfogyasztásához legalább a dolgozók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott műanyag ivópoharakról kell gondoskodni. Ezek tisztántartása a dolgozó feladata.
- 6.7.6. A tea készítéséhez ivóvíz minőségű vizet kell használni.
- 6.7.7. A melegítő ital elkészítéséhez csak olyan anyagból készült edényzetet lehet használni, amelyből mérgező, vagy egyébként káros szennyeződés nem oldódhat ki.
- 6.7.8. A melegítő ital készítésére, tárolására és kiszolgálására használt edényzetet tisztán kell tartani és rendszeresen fertőtleníteni szükséges. Töltés előtt az edényzetet ivóvíz minőségű folyóvízzel át kell öblíteni. Az edényzetet más célra igénybe venni nem szabad.
- 6.7.9. Ha a melegítő ital tárolása csak a munkahelyen, üzemi helyiségben oldható meg, arra a környezeti szennyeződéstől és lehűléstől védett részt kell kijelölni. Ennek tisztán tartásáról is gondoskodni kell. A melegítő italt fogyasztásig +50 °C hőmérsékleten kell tartani. Ennek tárgyi feltételeit is biztosítani kell.

6.8. Védőital juttatás

- 6.8.1. Ha a munkahelyi klíma zárttéri és szabadtéri munkahelyen a 24 °C (K) EH (korrigált effektív hőmérséklet) értéket meghaladja, valamennyi dolgozó részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt – palackozott szénsavas, igény esetén szénsavmentes ásványvíz - kell biztosítani.
- 6.8.2. A folyadékvesztés szükség esetén 14-16 °C hőmérsékletű ivóvízzel is pótolható.

6.9. Ivóvízellátás a munkahelyen

- 6.9.1. A munkáltató köteles gondoskodni ivóvízcsap, illetve ivókút felszereléséről, valamint az ivóvizet szolgáltató berendezés tisztán tartásáról és megfelelő karbantartásáról. Ha a munkahelyen ipari vízszolgáltatás is van, a csapokat „ivóvíz”, illetve „nem ivóvíz” felirattal és piktogrammal kell ellátni.
- 6.9.2. Vezetékes ivóvíz hiányában ivóvízről ivóvíztartály felszerelésével vagy egyéb módon kell gondoskodni. Az ivóvíztartály kifolyóját olyan módon kell elhelyezni, hogy a tartályból közvetlenül inni ne lehessen. A munkáltató köteles gondoskodni az ivóvíztartály rendszeres fertőtlenítéséről, valamint arról, hogy annak feltöltése csak ivóvíz minőségű vízzel történjen.

7. A helyiségek természetes és mesterséges megvilágítása
- 7.1. Lehetőség szerint biztosítani kell a munkahelyeken az egészséges és biztonságos munkavégzéshez elegendő természetes fényt, továbbá a munkavégzés jellegéhez és körülményeihez igazodó mesterséges megvilágítást.
- 7.2. Azokon a munkahelyeken, ahol állandó munkavégzés folyik, a munkavégzés jellegének és körülményeinek, a helyiség rendeltetésének és az ott végzett tevékenységnek megfelelő világítást kell biztosítani. A világítás mennyiségi, minőségi jellemzőit nemzeti szabvány határozza meg.
- 7.3. A belső téri mesterséges világítás világítástechnikai jellemzőinek megfelelőségét rendszeresen ellenőrizni kell.
8. A helyiségek padlózata, falai, mennyezete és tetőzete
- 8.1. A munkahelyeken csak rögzített és szilárd, csúszást gátló padlózat alkalmazható, amelyen nem lehetnek veszélyes kiemelkedések, mélyedések vagy lejtők. Amennyiben a munka jellegéből adódóan folyadék kerülhet a helyiség padlózatára, gondoskodni kell az elvezetés lehetőségéről.
- 8.2. Az átlátszó vagy áttetsző falakat, különösen a teljesen üvegből készült elválasztó falakat a helyiségekben vagy a munkahelyek közelében, valamint a közlekedési útvonalak mellett feltűnően jelezni kell. E falakat olyan anyagból kell kialakítani, amelyek biztonságosak, azokat a munkaterülettől és a közlekedési útvonalaktól el kell keríteni, megakadályozva azt, hogy a munkavállalók az ilyen falnak nekimenjenek, vagy annak betörése esetén megsérüljenek.
- 8.3. Meg kell gátolni, hogy a nem megfelelő teherbírású tetőszerkezetre a munkavállalók kijussanak, kivéve, ha rendelkezésre áll olyan egyéni vagy kollektív védőeszköz, amely a munka biztonságos elvégzését a tetőszerkezeten lehetővé teszi.
9. Öltözőhelyiségek
- 9.1. A munkavállalók részére megfelelő öltözőt kell biztosítani, ha a munkavégzéshez külön munkaruhát, védőruhát kell viselniük és – egészségügyi okok miatt, vagy a munkavállalók korára, nemére tekintettel – nem várható el tőlük, hogy máshol öltözzenek át. Amennyiben nincs szükség kiépített öltözőre, akkor valamennyi munkavállaló részére biztosítani kell olyan zárható helyet, ahol a munkahelyen nem viselt ruháit tarthatja.
- 9.2. Az öltözőket a nők és a férfiak részére el kell választani, illetve elkülönített használatukat biztosítani kell. Megfelelő szervezési intézkedések kialakításával és megtartásával tíz főt meg nem haladó munkavállalói létszámnál egy időben nem használható női-férfi közös öltözőt lehet kialakítani.
- 9.3. Az öltözőnek könnyen megközelíthetőnek és megfelelő méretűnek kell lennie, és azt ülőhelyekkel kell ellátni.
- 9.4. Az öltöző alapterületét úgy kell kialakítani, hogy az ott öltöző munkavállalók egymást ne akadályozzák. Öltözőszekrényenként legalább 0,50 m²-nyi alapterületet kell biztosítani. Az öltöző minimális alapterülete 6 m².
- 9.5. Az öltözőt el kell látni olyan berendezéssel, amely biztosítja, hogy valamennyi munkavállaló a ruházatát a munkavégzés időtartama alatt elzárva tarthassa. A munkaruházat szellőzését és száradását annak őrzési ideje alatt biztosítani kell.

10. Tisztálkodó- és mellékhelyiségek
 - 10.1. A munkavállalók részére elegendő és megfelelő zuhanyozót kell biztosítani, ha a munka jellege vagy egyéb egészségügyi ok ezt szükségessé teszi.
 - 10.2. A férfiak és a nők részére külön zuhanyozókat vagy a zuhanyozók elkülönített használatát kell biztosítani.
 - 10.3. A zuhanyozóknak megfelelő méretűeknek kell lenniük ahhoz, hogy valamennyi munkavállaló részére lehetővé tegyék az akadály nélküli, higiénés tisztálkodást.
 - 10.4. A zuhanyozókat el kell látni meleg és hideg folyóvízzel.
 - 10.5. A zuhanyozókat olyan berendezésekkel kell felszerelni, amelyek valamennyi munkavállaló részére lehetővé teszik a higiénés követelményeknek megfelelő tisztálkodást.
 - 10.6. Ha zuhanyozó kialakítására nincs szükség, akkor elegendő számú, folyó vízzel (szükség szerint meleg vízzel) ellátott megfelelő mosdókagylót kell a munkahely környezetében biztosítani úgy, hogy a higiénés követelmények megtarthatók legyenek, és a kéz szárításához megfelelő eszköz vagy berendezés álljon rendelkezésre.
 - 10.7. A mosdó- és öltözőhelyiségek között közvetlen átjárást kell biztosítani, ezek csak egymástól elkülönített helyiségekben alakíthatók ki.
 - 10.8. A munkavállalók részére a munkahelyek, pihenőhelyiségek, öltözők, illetve a zuhanyozóval és mosdókkal ellátott helyiségek közelében elkülönített mellékhelyiségeket kell biztosítani, elegendő számú WC-vel és kézmosóval.
 - 10.9. A férfiak és a nők részére külön mellékhelyiségről vagy a mellékhelyiségek elkülönített használatáról kell gondoskodni.
11. Elsősegélyhelyek
 - 11.1. Minden munkahelyen és műszakban a tevékenység és a munkafolyamatok veszélyességétől, illetve az ott dolgozók számától függően kialakított elsősegélynyújtó felszerelést vagy mentődobozt és a munkavállalók közül kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt személy jelenlétét kell biztosítani. Egy vagy több elsősegélynyújtásra szolgáló – hordággal is könnyen megközelíthető – helyiséget kell biztosítani ott, ahol a helyiségek mérete, a végzett tevékenység jellege és a balesetek gyakorisága ezt indokolja.
 - 11.2. Az elsősegélynyújtó felszerelést, a mentődobozt és a tevékenységtől függően hordágyat, megfelelő mennyiségben és minőségben, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani.
 - 11.3. Gondoskodni kell az elhasznált, lejárt, használhatatlan eszközök pótlásáról.
 - 11.4. Az elsősegélyhelyeket és a hozzájuk vezető utakat a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell jelölni.

12. Szabadtéri munkahelyek

12.1. Azokat a szabadtéri munkahelyeket, közlekedési útvonalakat és egyéb területeket vagy berendezéseket, amelyeket a munkavállalók tevékenységük során elfoglalnak vagy használnak, úgy kell kialakítani, hogy közelükben a gyalogosok és a járművel haladók biztonságosan közlekedhessenek.

12.2. Szabadtéri munkahelyen történő munkavégzés esetén biztosítani kell, hogy a munkavállalók védve legyenek az időjárás káros következményei és a biológiai kóroki tényezők ellen, a lehulló tárgyaktól, a zaj, gáz, gőz vagy por ártalmas hatásaitól; veszély esetén gyorsan el tudják hagyni a munkavégzés helyét, vagy gyorsan segítséget kaphassanak; az elcsúszás, elesés veszélyétől védve legyenek.

12.3. A szabadban kialakított munkahelyek és közlekedési utak megfelelő megvilágítását biztosítani kell.

Rábapatona, 2016. január 27.

Dr. Németh
Jegyző

